

DUURZAAMHEID KENT GEEN GRENZEN

Flexibiliteit is duurzamer dan graniet

HET MOOIE VAN DUURZAAMHEID IS DAT DUURZAAMHEID GEEN GRENZEN KENT. DAT ZIT IN HET WOORD DUURZAAMHEID, IN HET BEGRIIP, IN HET GEBRUIK EN GEWOON IN HET KARAKTER. DIE VEELZIJDIGE BETEKENIS MAAKT DUURZAAMHEID MOOI EN WAARDEVOL. NET ALS KWALITEIT. DAT IS OOK ZO'N BEGRIIP DAT ZICH MOEILIJK LAAT VANGEN.

De ongrijpbaarheid van duurzaamheid maakt het voor sommigen tot een lastig begrip. Omdat ze niet meer gewoon kunnen meten, wegen of tellen. Maar voor de creatieven onder ons is duurzaamheid een uitdaging. Omdat zij streven naar nieuw, nieuws en anders. Creatieven zijn die eeuwige enthousiastelingen die de toekomst willen vormgeven en goede dingen willen maken. Voor ontwerpers en architecten is het een uitdaging om duurzaamheid in hun creaties in te bouwen.

RESPECT VOOR SAMENHANG

Velen denken bij duurzaamheid aan graniet. Aan eeuwig zijn en altijd onveranderd blijven. Toch kies ik voor de begripsruimte en voor de interpretatievrijheid om duurzaam als flexibel en uitdagend te karakteriseren. Ik denk dat flexibiliteit duurzamer is dan graniet. Onbuigzaam en star lijkt duurzaam, maar is het niet. Denkt u daarentegen eens aan de flexibiliteit van riet. Of aan de aanpasbaarheid van water. Flexibel en aanpasbaar kan materie zich beter weren tegen wisselende omstandigheden en haar functies langer blijven vervullen.

Duurzaamheid wordt eerder bereikt met een creatieve, flexibele benadering dan door duurzaamheid als begrip te vangen in door de tijd beperkte en actuele criteria. Maar wat doen de duurzaamheids-experts anno nu? Zij proberen duurzaamheid vast te leggen zodat ze er vanuit hun functie of beroep mee kunnen werken. Daarmee beperken deze sterk in jargon pratende lieden dan de vrijheid voor anderen om over duurzaamheid een eigen mening te ontwikkelen. Beleidsmakers en andere bij duurzaamheid betrokkenen neigen bij hun zoektocht naar een hanteerbare duurzaamheid al snel naar harmonisatie, naar conformiteit, naar afstemming op elkaar. Maar wat schieten ze ermee op om de zaak dood te definiëren, te bureaucratiseren of in strenge regels te vangen? Het gaat om de vrijheid om duurzaamheid te kunnen scheppen. Over alle grenzen heen.

DUURZAAM BOUWEN KENT VELE VARIANTEN

Het bouwproces is een enkele zucht in een heel leven vol adem. Het eigenlijke bouwen is maar een hele korte periode in het leven van een gebouw. Duurzaamheid moet

niet inhouden dat het gebouw een eeuwige onveranderbare gedaante krijgt. Alles verandert voortdurend. Dus om duurzaam te blijven zal ook een gebouw mee moeten veranderen. Geen starheid dus, maar flexibiliteit en adaptatie. Duurzame veranderbaarheid vormt een uitdaging voor iedere ontwerper, architect, voor alle bij het gebouw betrokkenen en dus niet alleen voor de inkoper die handelt volgens de vastgestelde inkoopcriteria voor duurzaamheid. Gelukkig is onze problematiek van een hogere orde dan het nemen van de goede inkoopbeslissingen. Bouwers die in deze tijd gebouwen aanbieden, realiseren zich dat deze slechts duurzaam zijn als die gebouwen hun functies langdurig kunnen uitoefenen in harmonie met de omgeving. Vanuit het besef dat er een oneindig aantal functies voor de gebouwde omgeving en de natuurlijke omgeving te bedenken zijn, gaat het erom een open houding te hebben met respect voor samenhang. De bouwers werken dan vanuit een zogeheten holistische visie. Men werkt, denkt en handelt vanuit het overzicht en inzicht in het geheel van zaken rond de

ACTUALITEIT

Duurzaamheid is open en vrij. Alleen dan is het een positieve uitdaging. Meetinstrumenten (assessmentmethoden zoals GreenCalc, GPR, Leed, Breeam) die ons helpen om samen te werken aan duurzaamheid moeten bij deze filosofie passen. Natuurlijk zullen de meetinstrumenten ook zelf aan bepaalde eisen moeten voldoen. Alleen dan kunnen ze succesvol worden ingezet.

EISEN AAN ASSESSMENT-METHODIEKEN:

- Transparantie, zichtbaarheid van reken- en telmethoden
- Eensluidend en gevalideerd datagebruik
- Samenwerken met representanten van componenten en bouwproducenten
- Kwantitatieve en kwalitatieve criteria
- Actueel en realistisch
- Gericht op waardecreatie van de component en het gebouw als geheel
- Opgezet volgens een holistisch principe
- Het karakter van een infomereend hulpmiddel en niet dat van een discriminerende checklist
- Waardevrij en niet commercieel
- Toegankelijk en eenvoudig te begrijpen
- Gebaseerd op LCA methodiek
- Optimaliserend voor gebouwprestaties als geheel
- Internationaal geharmoniseerd
- Voorzien van introductie en begeleiding

In dit kader wordt veel verwacht van het wereldwijde netwerk van Green Building Councils (in Nederland de Dutch Green Building Council DGBC).

De DGBC verricht baanbrekend werk en tracht de verschillende Nederlandse assessment-methodieken op een realistisch en praktisch niveau te brengen.

duurzaamheid van een gebouw. En dit alles in relatie tot de waarde die een gebouw heeft voor zijn omgeving. Ook hierbij geldt weer dat de focus op de kostprijs ons afleidt van de waarde die een gebouw gedurende de gehele levenscyclus voortbrengt voor de mens en de fysieke omgeving van de mens.

NAAR HOLISTISCH DUURZAME GEVELS

Een complete visie, een holistische benadering is de gevelbouw op het lijf geschreven. Gevels zijn immers gebouw-componenten die met het inwendige, met de gebruikers en met de natuur, met het milieu in direct contact staan. Zij bewegen mee en vervullen dynamische functies. De opgave vanuit duurzaamheid ligt de gevelindustrie heel goed. De gevelindustrie zorgt voor flexibele en dynamische oplossingen. Vooral door expertnetwerken op te zetten en van daaruit producten van verschillende aard met elkaar te combineren. Vroeger waren duurzame gevels star en rigide. Moderne duurzame gevels zijn open en aanpasbaar in de loop van hun levenscyclus. Het zijn

meer systemen en apparaten dan een harde schil. Ze zijn voorzien van sensoren, regelmodulen en technologie voor energie, ventilatie, licht en geluid.

Duurzaamheid als begrip wordt geïntegreerd in de mogelijke functies die de gevel kan vervullen. Het gaat dan om thema's als energieopwekking, energiebesparingen en energiedistributie maar ook om het optimaliseren van het wooncomfort binnen zoals lichtregulering en ventilatietechnologie. De modern duurzame gebouwen zullen vanuit deze visie meer profiteren van de klimaatregelende capaciteiten van de gevel en zijn elementen, dan van zware energieslurpende installaties zoals airco's.

Binnen de gevelindustrie werken innovatieteams aan die open duurzaamheid en zijn daarin succesvol. Samen met universiteiten, studenten en begeleiders worden experimenten opgezet en vindingen gedaan.

Duurzaamheid van gebouwen die hun functies langdurig vervullen is één van de belangrijkste taken waarvoor de gevelindustrie zich met haar ontwerpende relaties en architecten gesteld ziet.